

TARYBOS REKOMENDACIJA
2022 m. birželio 16 d.
dėl individualiųjų mokymosi sąskaitų
(2022/C 243/03)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį kartu su 149 straipsniu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) kvalifikuota darbo jėga yra labai svarbi stiprinant Sąjungos tvarų konkurencingumą, remiant darbo vietų kūrimą užtikrinantį ekonomikos atsigavimą po COVID-19 pandemijos ir užtikrinant socialiniu požiūriu sąžiningą skaitmeninę ir žaliąją pertvarkas. Darbo rinkoms plėtojantis žmonės turi neatsilikti ir tobulinti savo įgūdžius. Naujų ir geresnių įgūdžių turėjimas žmonėms atveria daugiau galimybių ir jie tampa pasirengę atlikti aktyvų vaidmenį valdydami savo statuso pokyčius darbo rinkoje ir visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime demokratiškas pokyčių sąlygomis. Be to, suaugusiųjų įgūdžių tobulinimas ir perkvalifikavimas gali būti labai veiksmingos priemonės skatinant socialinį sąžiningumą ir įtraukti teisingos pertvarkos tikslais;
- (2) Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos ⁽¹⁾ 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į mokslą, ir kad profesinis ir tęstinis mokymas turi būti prieinamas visiems. Europos socialinių teisių ramsčio (toliau – Ramsčio), apie kurį 2017 m. lapkričio 17 d. drauge paskelbė Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija, ⁽²⁾ pirmame principu nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad galėtų išsaugoti ir įgyti įgūdžius, leidžiančius visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai valdyti savo statuso pokyčius darbo rinkoje. Ketvirtasis Ramsčio principas susijęs su aktyviu užimtumo rėmimu, siekiant išsaugoti kiekvieno asmens teisę laiku gauti konkrečiai pritaikytą pagalbą siekiant pagerinti išsidarbinimo ar savarankiškos veiklos perspektyvas. Penktajame Ramsčio principu dėl užtikrinto ir lankstaus užimtumo pabrėžiama, kad darbuotojai, nesvarbu, kokia jų darbo santykių rūšis ir trukmė, turi teisę į sąžiningą ir vienodą požiūrį, kiek tai susiję su darbo sąlygomis, galimybe naudotis socialine apsauga ir galimybe mokytis;
- (3) 2021 m. birželio 25 d. Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano Sąjungos pagrindinius tikslus, vadovaujantis 2021 m. gegužės 8 d. Porto deklaracija, taip paremdama siekį užtikrinti, kad ne vėliau kaip 2030 m. bent 60 % visų suaugusiųjų kasmet dalyvautų mokymo veikloje. Vis dėlto dalyvavimo suaugusiųjų mokymesi aktyvumas Sąjungos paskutinį dešimtmetį nedidėjo, tad 21 valstybė narė nepasiekė 2020 m. Sąjungos lygmens tikslo. Atsižvelgdama į tai, Taryba priėmė rezoliuciją dėl naujosios 2021–2030 m. Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės ⁽³⁾, skirtą remti pažangą siekiant Sąjungos suaugusiųjų mokymosi pagrindinio tikslo. Daugeliui suaugusiųjų, pavyzdžiui, netipinių formų darbą dirbantiems asmenims, mažųjų ir vidutinių įmonių (toliau – MVI) darbuotojams, bedarbiams, neaktyviems ir žemos kvalifikacijos asmenims, įgūdžių ugdymo galimybės dažnai yra neprieinamos;
- (4) 2020 m. liepos 1 d. Komisijos priimtoje Europos įgūdžių darbotvarkėje raginama įgyvendinti revoliuciją įgūdžių srityje, siekiant pasinaudoti žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų teikiama galimybėmis skubiai ir teisingai atgaivinti ekonomiką. *Inter alia*, joje paskelbta, kad Komisija išnagrinės galimybes individualiųjų mokymosi sąskaitas naudoti kaip priemonę darbingo amžiaus suaugusiųjų įgūdžių tobulinimui ir perkvalifikavimui remti, papildant kitus veiksmus, nukreiptus į darbdavius bei švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus;
- (5) žaliajai pertvarkai reikiamų įgūdžių ir darbo jėgos įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo reikės pereinant prie modernios, efektyviai išteklius naudojančios ir konkurencingos ekonomikos, kaip nustatyta pagal Europos žaliąjį kursą, kuriuo siekiama ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą. 2021 m. liepos 14 d. Komisijos komunikate „55 % tikslas – pasiekiamas“ pripažįstama, kad perėjimas prie žaliosios ekonomikos gali būti sėkmingas tik tuo atveju, jeigu Sąjunga turės kvalifikuotos darbo jėgos, kurios jai reikia siekiant išlikti konkurencingai, ir nurodomi Europos įgūdžių darbotvarkės pavyzdiniai veiksmai, skirti padėti žmonėms įgyti įgūdžių, kurių reikia pereinant prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos;

⁽¹⁾ OL C 326, 2012 10 26, p. 391.

⁽²⁾ OL C 428, 2017 12 13, p. 10.

⁽³⁾ OL C 504, 2021 12 14, p. 9.

- (6) 2021 m. kovo 9 d. Komisijos komunikate dėl Europos skaitmeninio dešimtmečio pripažįstama, kad trūksta tinkamų skaitmeninių įgūdžių turinčių darbuotojų, be to, kad tarp informacinių ir ryšių technologijų (toliau – IRT) specialistų ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sričių absolventų esama lyčių nelygybės. Jame pakartojamas tikslas užtikrinti, kad ne vėliau kaip 2030 m. bent 80 % Sąjungos gyventojų turėtų pagrindinių skaitmeninių įgūdžių, ir pasiūlytas tikslas užtikrinti, kad taip pat ne vėliau kaip 2030 m. iš 20 milijonų įdarbintų IRT specialistų būtų maždaug po lygiai moterų ir vyrų. 2021 m. rugsėjo 15 d. Komisijos pasiūlyme dėl politikos programos „Skaitmeninio dešimtmečio kelias“ siūloma nustatyti tų tikslų įgyvendinimo sistemą. 2020 m. rugsėjo 30 d. 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plane pabrėžiama, kad siekiant palengvinti mokymosi galimybių, įskaitant įgūdžių tobulinimą ir perkvalifikavimą, prieinamumą ir lankstumą turėtų būti naudojamos technologinės priemonės;
- (7) 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikate „Nauja Europos pramonės strategija“ raginama imtis ryžtingų veiksmų, kad mokymasis visą gyvenimą taptų tikrove visiems, ir užtikrinti, kad švietimas ir mokymas neatsilikėtų nuo dvejopos pertvarkos bei padėtų ją įgyvendinti;
- (8) 2020 m. birželio 8 d. Tarybos išvadose (*) valstybių narių prašoma, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir gerbiant socialinių partnerių vaidmenį bei savarankiškumą, „išnagrinėti galimus mokymosi visą gyvenimą ir įgūdžių ugdymo individualiu lygmeniu finansavimo viešosiomis ir privačiosiomis lėšomis modelius, nes tvarus finansavimas yra ypač svarbus atsižvelgiant į kvalifikuotos darbo jėgos trūkumą, ir daugiausia dėmesio skirti pažeidžiamoms grupėms ir žemos kvalifikacijos darbuotojams“, o Komisija raginama savo kompetencijos srityse remti tas valstybių narių pastangas;
- (9) nepakankama finansinė parama asmenims yra viena iš pagrindinių kliūčių, darančių įtaką dalyvavimui mokymosi veikloje. Bendrų viešųjų ir privačiųjų investicijų nepakanka. Su darbu susijusį mokymą Sąjungoje dažniausiai finansuoja darbdaviai. Vis dėlto daugelis įmonių, visų pirma MVI, nerengia savo darbuotojų mokymo arba jo nefinansuoja, o netipinių formų darbą dirbantys asmenys turi mažesnes galimybes dalyvauti darbdavių finansuojamoje mokymo veikloje arba visai jų neturi. Tokia nelygybė galėtų daryti neigiamą poveikį asmenų gerovei ir sveikatai, mažinti ekonominį konkurencingumą, lemti praleistas galimybes, kliūtis inovacijoms ir riziką, kad pereinant prie tvaresnės ekonominės veiklos žmonės bus palikti nuošalyje;
- (10) be tiesioginių sąnaudų, dar vienas svarbus veiksnys, trukdantis suaugusiems asmenims siekti mokytis – laiko apribojimai. Nors daugelyje valstybių narių veikia mokamų mokymosi atostogų tvarkos (†), darbingo amžiaus suaugusiųjų informuotumo apie mokymosi atostogas ir naudojimosi jomis lygis dažnai yra žemas ir tos tvarkos dažnai nėra taikomos netipiniams darbuotojams arba pagal jas suaugusieji negali dalyvauti švietimo ir mokymo veikloje nedarbo arba žemo ekonominio aktyvumo lygio laikotarpiais;
- (11) daugelis suaugusiųjų, ypač žemos kvalifikacijos ir labiausiai nuo darbo rinkos nutolę asmenys, nėra motyvuoti dalyvauti mokymo veikloje. Jie gali nežinoti apie savo pačių įgūdžių poreikius ir gali nežinoti, ar parama ir mokymas yra teikiami arba ar jie yra geros kokybės ir pripažįstami darbo rinkoje. Be to, žmonės gali būti nemotyvuoti dalyvauti mokyme, kuris buvo pasirinktas nepasitarus su jais ir nėra konkrečiai pritaikytas prie jų poreikių;
- (12) Sąjungoje reikia naujo požiūrio į įgūdžių tobulinimą ir perkvalifikavimą. Jis turėtų papildyti esamas priemones ir tolesnį politinių įsipareigojimų įgyvendinimą, įgalinant asmenis ir suteikiant jiems paramą bei priemonių, kurių jiems reikia įgūdžių tobulinimo ar persikvalifikavimo tikslais visais įgūdžių lygmenimis;
- (13) savo 2021 m. gegužės 16 d. nuomonėje dėl Sąjungos individualių mokymosi sąskaitų ir mokymo paslaugų teikimo stiprinimo Europoje iniciatyvos Profesinio mokymo patariamasis komitetas tvirtina, kad tokia iniciatyva turėtų padėti padidinti suaugusiųjų aktyvumą, motyvaciją bei dalyvavimą švietimo ir mokymo veikloje. Pagrindinis uždavinys – pagerinti įgūdžių tinkamumą darbo vietoms ir užtikrinti diversifikuoto kokybiško mokymo galimybių prieinamumą teikiant aktualesnes ir geriau pritaikytas mokymo paslaugas. Profesinio mokymo patariamasis komitetas savo nuomonėje akcentuoja, kad finansavimo mechanizmų pasirinkimas ir tikslinėms grupėms pritaikytos paskatos nacionaliniu lygmeniu turėtų atitikti nacionalinius poreikius ir prioritetus;

(*) 2020 m. birželio 8 d. Tarybos išvados „Perkvalifikavimas ir įgūdžių tobulinimas kaip tvarumo didinimo ir įsidarbinamumo gerinimo pagrindas ekonomikos gaivinimo ir socialinės sanglaudos kontekste“ (dok. ST 8682/20).

(†) Nuo 2022 m. kovo mėn.) 24 valstybėse narėse veikia mokymosi atostogų tvarkos, o 12 valstybių narių yra pasirašiusios Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją dėl mokamų mokymosi atostogų.

- (14) vienas iš galimų būdų spręsti pirmiau nurodytas problemas – teikti asmenims tiesioginę paramą individualiosiose mokymosi sąskaitose nustatant teises į mokymą. Be to, tam reikia sukurti plačią galimybes atveriančią sistemą, kuri asmenims suteiktų prieigą prie mokymo galimybių, informacijos, profesinio orientavimo, mokamų mokymosi atostogų ir mokymosi rezultatų pripažinimo. Šis požiūris gali papildyti esamas nacionalinio lygmens iniciatyvas;
- (15) rekomenduojama, kad individuali teisė į mokymą būtų apibrėžta nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į žmonių mokymo poreikius ⁽⁶⁾ ir atsižvelgiant į kitas esamas priemones. Moduluojant finansavimą pagal poreikius galima padidinti iniciatyvos veiksmingumą. Valstybės narės gali nustatyti papildomas teises į mokymą asmenims, kuriems labiausiai jų reikia, priklausomai nuo nacionalinio konteksto ir atsižvelgiant į kintančią darbo rinką. Pavyzdžiui, valstybės narės galėtų papildomai finansuoti individualiąsias mokymosi sąskaitas strateginiuose sektoriuose ⁽⁷⁾, kad būtų remiami žalioji ir skaitmeninė pertvarkos. Be finansinių teisių, svarbūs veiksniai, darantys poveikį dalyvavimui įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo veikloje, yra mokymo aktualumas, naudingumas ir rezultatų pripažinimas. Taip pat rekomenduojama, kad šiais klausimais būtų konsultuojamasi su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais;
- (16) individualiosios mokymosi sąskaitos turėtų suteikti žmonėms galimybę tam tikrą laikotarpį, kuris turėtų būti nustatomas nacionaliniu lygmeniu, kaupiti teises į mokymą ir jomis naudotis, kad jie galėtų dalyvauti ilgesniame ar brangesniame mokyme arba mokytis ekonominio nuosmukio laikotarpiais, reaguojant į atsirandančius įgūdžių poreikius. Asmenys turėtų galėti išsaugoti savo individualias teises į mokymą, nepriklausomai nuo jų statuso darbo rinkoje arba užimtumo statuso, visais profesinės veiklos keitimo atvejais. Valstybių narių prašoma nustatyti taisykles dėl teisių į mokymą galiojimo pabaigos, kad besimokantys asmenys būtų skatinami visapusiškai pasinaudoti savo teisėmis;
- (17) turėtų būti skatinama galimybė leisti išsaugoti individualias teises į mokymą tais laikotarpiais, kai asmuo gyvena kitoje valstybėje narėje, arba naudoti individualias teises į mokymą siekiant užsienyje gauti pripažintą ir užtikrintos kokybės mokymą iš savo mokymosi sąskaitos nacionalinio registro. Teisių į mokymą perkeliamumas tarp valstybių narių yra pageidaujama savybė ilguoju laikotarpiu, kurią reikia toliau nagrinėti, atsižvelgiant į galimą poveikį nacionalinėms darbo rinkoms;
- (18) siekiant padėti asmenims pasirinkti tinkamą mokymo trajektoriją ir taip padidinti jų motyvaciją mokytis, turi būti užtikrintos profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybės. Taip pat turi būti užtikrinti visiems, įskaitant neįgaliuosius, prieinami ir, pageidautina, tinkamai su platforma *Europass* sujungti naujausi vieši pripažinto mokymo registrai, prieinami per bendrus nacionalinius skaitmeninius portalus;
- (19) rekomenduojama, kad individualiosios mokymosi sąskaitos būtų naudojamos mokymosi rezultatų patvirtinimo tikslais, įskaitant įgūdžių vertinimo galimybes. Naujaisiuose Komisijos atliktame darbo pagal 2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos rekomendaciją dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo ⁽⁸⁾ vertinime ne tik atkreipiamas dėmesys į didelę pažangą, bet ir nurodomos išliekančios problemos ir siūlomi jų sprendimo būdai. Visų pirma, būtina teikti asmenims konkrečiai pritaikytą paramą ir užtikrinti glaudesnę veiksmų koordinavimą su profesinio orientavimo paslaugomis bei veiksmingą mokymosi rezultatų patvirtinimo iniciatyvų pritaikymą prie palankių sąlygų neturinčių ar pažeidžiamų grupių poreikių. Valstybių narių prašoma skatinti suteikti mikrokredencialus, kai aktualu, remiantis nustatytais poreikiais, pagal 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendaciją dėl mikrokredencialų mokymuisi visą gyvenimą ir įsidarbinamumui ⁽⁹⁾;
- (20) šia rekomendacija remiamas nuostatų dėl mokamų mokymosi atostogų įgyvendinimas. Tinkamas mokamų mokymosi atostogų suteikimas darbuotojams sudarytų sąlygas mokymosi laikotarpiais išlaikyti savo atlyginimą arba gauti pakaitines pajamas. Valstybių narių prašoma pradėti dialogą su socialiniais partneriais dėl tvarkų, pagal kurias darbuotojai galėtų dalyvauti mokymo veikloje darbo metu, naudodami savo individualiąsias mokymosi sąskaitas, atsižvelgiant į nacionalines mokymosi galimybes ir sistemas. Šiuo atžvilgiu taip pat reikėtų atsižvelgti į MVĮ ir labai mažų įmonių padėtį;

⁽⁶⁾ Suteikiant teises į mokymą galėtų, pavyzdžiui, būti pripažintas visų asmenų dalyvavimas 30 valandų, o asmenų, kuriems labiausiai to reikia atveju – 50 valandų per metus trukmės mokymo veikloje.

⁽⁷⁾ 2021 m. gegužės 5 d. Komisijos komunikate „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“ nurodomos 14 pramonės ekosistemų, kurioms numatyta teikti tikslingą paramą, be kita ko, jų dabartinės ir būsimos darbo jėgos įgūdžių ugdymo srityje.

⁽⁸⁾ OL C 398, 2012 12 22, p. 1.

⁽⁹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 10

- (21) siekiant kuo labiau padidinti mokymosi galimybes besinaudojančių suaugusiųjų skaičių, visų pirma tų grupių, kurios yra mažiausiai informuotos apie įgūdžių tobulinimą ir perkvalifikavimą, pavyzdžiui, iš labiausiai nuo darbo rinkos nutolusių grupių, labai svarbu įgyvendinti platesnio masto informavimo ir informuotumo didinimo veiklą ir kampanijas. Viešųjų institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas, grindžiamas bendru supratimu apie tai, kad įgūdžių tobulinimas ir perkvalifikavimas yra investicinė priemonė, gali padėti padidinti informavimo ir informuotumo didinimo veiklos veiksmingumą. Skiriant dėmesio prieinamumui turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos neįgaliųjų suaugusiųjų dalyvavimui mokymo veikloje;
- (22) remiant šios rekomendacijos įgyvendinimą, labai svarbu nacionaliniu lygmeniu stebėti ir nuolat tobulinti individualiąsias mokymosi sąskaitas ir galimybes atveriančią sistemą. Vėlesni patikslinimai galėtų būti susiję su individualių teisių į mokymą kiekiu, prioritetinėmis grupėmis arba vartotojui patogiu galimybes atveriančios sistemos įvairių elementų įtraukimu;
- (23) tinkamas finansavimas yra viena iš svarbių sėkmingo individualių mokymosi sąskaitų sistemų įgyvendinimo savybių. Nacionalinė individualių mokymosi sąskaitų sistema galėtų sudaryti palankesnes sąlygas sąnaudų pasidalijimui tarp įvairių finansavimo šaltinių, pavyzdžiui, viešųjų institucijų, darbdavių ir socialinių partnerių valdomų fondų, leidžiant prie individualiosios mokymosi sąskaitos prisidėti įvairių finansavimo šaltinių lėšomis. Kombinuojant viešojo ir privačiojo sektorių finansavimo šaltinius turėtų būti užtikrintas iniciatyvos tvarumas valstybėse narėse, nes tai labai svarbu jos sėkmingam įgyvendinimui. Tokiu finansavimo šaltinių kombinavimu sudaromos palankesnės sąlygos paramos ir darbdavių savanoriškai ar pagal kolektyvines sutartis darbuotojams skiriamo papildomo finansavimo moduliavimui;
- (24) Sąjungos fondai, kaip antai, „Europos socialinis fondas +“ ⁽¹⁰⁾, Europos regioninės plėtros fondas ⁽¹¹⁾ bei Teisingos pertvarkos fondas ⁽¹²⁾, taip pat, kai aktualu, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ⁽¹³⁾ pagal priemonę „NextGenerationEU“, remiantys suaugusiųjų mokymosi sistemas, ir konkreitiems poreikiams pritaikytos ekspertinės žinios pagal techninės paramos priemonę ⁽¹⁴⁾ gali padėti sukurti individualiąsias mokymosi sąskaitas ir joms galimybes atveriančią sistemą. Tarpusavio mokymasis, kuriam palankesnes sąlygas sudaro Komisija, taip pat gali remti šį procesą;
- (25) ši rekomendacija nedaro poveikio valstybių narių išimtinėi kompetencijai ir kompetencijos pasidalijimui kiekvienoje valstybėje narėje nacionaliniu, regionų ar vietos lygmeniu, kiek tai susiję su finansavimu, taip pat nedaro poveikio valstybių narių suaugusiųjų mokymosi ir mokymo sistemų organizavimui ir turiniui. Tai nekliaud valstybėms narėms palikti galioti arba nustatyti kitas ar pažangesnes nuostatas dėl suaugusiųjų mokymosi ir mokymo nei rekomenduojama šia rekomendacija;
- (26) valstybės narės į reformų rengimo veiklą turėtų įtraukti socialinius partnerius ir visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas. Šia rekomendacija visapusiškai gerbiama socialinių partnerių autonomija, be kita ko, tose srityse, kuriose jie yra atsakingi už mokymo sistemų sukūrimą ir valdymą;
- (27) šioje rekomendacijoje išdėstytos priemonės nepakeičia darbdavių, valstybinių ir privačių užimtumo tarnybų ar kitų švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų rengiamo mokymo ir jomis neketinama į jį kištis; jos taip pat neturėtų pakeisti viešosios paramos švietimo ir mokymo įstaigoms ar kitų rūšių paramos. Papildoma administracinė našta turėtų būti kuo labiau sumažinta,

⁽¹⁰⁾ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013 (OL L 231, 2021 6 30, p. 21).

⁽¹¹⁾ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo (OL L 231, 2021 6 30, p. 60).

⁽¹²⁾ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas (OL L 231, 2021 6 30, p. 1).

⁽¹³⁾ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

⁽¹⁴⁾ 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/240, kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 1).

REKOMENDUOJA:

Tikslai

1. Šia rekomendacija siekiama remti valstybių narių iniciatyvas, kad daugiau darbingo amžiaus suaugusiųjų galėtų dalyvauti mokymo veikloje, siekiant padidinti dalyvavimo mokymo veikloje aktyvumo lygį ir sumažinti įgūdžių trūkumą. Taigi ja prisidedama prie Sąjungos tikslo skatinti itin konkurencingą socialinę rinkos ekonomiką, siekiant visiško užimtumo ir socialinės pažangos. Visų pirma ja siekiama:
  - a) remti visų darbingo amžiaus suaugusiųjų galimybes mokytis, be kita ko, profesinės veiklos keitimo tikslu ir neatsižvelgiant į jų statusą darbo rinkoje ar užimtumo statusą;
  - b) teikti daugiau paskatų asmenims ir stiprinti jų motyvaciją siekti dalyvauti mokymo veikloje.
2. Kad būtų pasiekti 1 dalyje nurodyti tikslai, valstybėms narėms rekomenduojama apsvarstyti galimybę sukurti individualiąsias mokymosi sąskaitas, kaip galimą priemonę, kuri suteiktų galimybių asmenims dalyvauti darbo rinkai aktualiame mokyme. Jei valstybės narės nuspręstų sukurti individualiąsias mokymosi sąskaitas, joms rekomenduojama įdiegti galimybes atveriančią sistemą, be kita ko, sudaryti profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybes, kad būtų skatinama veiksmingai pasinaudoti tuo mokymu, kaip nustatyta šioje rekomendacijoje.

Taikymo sritis

3. Ši rekomendacija taikoma teisėtai valstybėje narėje gyvenantiems darbingo amžiaus suaugusiems, nepriklausomai nuo jų išsilavinimo lygio ir dabartinio statuso darbo rinkoje ar užimtumo statuso. Valstybėms narėms, atsižvelgiant į jų nacionalinius poreikius ir aplinkybes, rekomenduojama sukurti individualiąją mokymosi sąskaitą kiekvienam šiai grupei priklausančiam asmeniui.

Rekomenduojama, kad pasienio darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų, dirbančių kitoje valstybėje narėje nei valstybė narė, kurioje jie teisėtai gyvena, atveju ši rekomendacija būtų taikoma valstybėje narėje, kurioje jie dirba.

Terminų apibrėžtys

4. Šioje rekomendacijoje vartojamų terminų apibrėžtys:
  - a) individuali teisė į mokymą – teisė naudotis asmens disponuojamu asmeniniu biudžetu, skirtu padengti tinkamas finansuoti tiesiogines darbo rinkai aktualaus mokymo, profesinio orientavimo ir konsultavimo, įgūdžių vertinimo ar mokymosi rezultatų patvirtinimo sąnaudas;
  - b) individualioji mokymosi sąskaita – individualių teisių į mokymą suteikimo būdas. Asmeninė sąskaita asmenims suteikia galimybę, laikantis nacionalinių taisyklių, per tam tikrą laikotarpį sukaupti ir išsaugoti savo teises bet kuriuo jiems tinkamu metu pasinaudoti bet kuria finansuoti tinkama mokymo, profesinio orientavimo ar mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybe, kurią jie laiko naudingiausia. Ja asmeniui suteikiama visapusiška atsakomybė už teises į mokymąsi, nepriklausomai nuo finansavimo šaltinio;
  - c) (individualių teisių į mokymą) perkeliamumas – kai individualios teisės į mokymą suteikiamos, jos ir toliau priklauso atitinkamam asmeniui, be kita ko, keičiant statusą, pavyzdžiui, pereinant į kitą darbą, pereinant nuo darbo prie mokymosi, nuo užimtumo prie nedarbo, taip pat pereinant nuo veiklos prie neaktyvumo;
  - d) galimybes atverianti sistema – parama, kuria skatinama veiksmingai pasinaudoti individualiomis teisėmis į mokymą. Tai apima profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybes, galimybių, kurios gali būti finansuojamos individualioms teisėms į mokymą skirtomis lėšomis, nacionalinį registrą, vieną bendrą nacionalinį skaitmeninį portalą, iš kurio prisijungiama prie individualiosios mokymosi sąskaitos ir nacionalinio registro, ir mokamas mokymosi atostogas.

Individualioji mokymosi sąskaita

Valstybėms narėms, atsižvelgiant į nacionalinę praktiką ir poreikius, rekomenduojama:

5. pasikonsultavus su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kiekvienam asmeniui, kuris patenka į šios rekomendacijos taikymo sritį, sukurti individualiąją mokymosi sąskaitą, kuri galėtų papildyti kitas jau taikomas priemones;
6. užtikrinti tinkamą metinį atidėjinį kiekvienai individualiajai mokymosi sąskaitai, kuris gali būti kaupiamas ir panaudotas per nustatytą laikotarpį, kad būtų galima dalyvauti platesnio pobūdžio mokyme;
7. pasikonsultavus su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir atsižvelgiant į nacionalinius ar sektorių poreikius, asmenų statusą darbo rinkoje, darbo sutarties statusą ar kvalifikacijos lygį ir visas kitas aktualias aplinkybes ir taikant aiškius bei skaidrius kriterijus į asmenų, kuriems labiausiai reikia tobulinti įgūdžius ir persikvalifikuoti, sąskaitas įtraukti papildomų individualių teisių į mokymą;
8. raginti darbdavius į savo darbuotojų ir kitų asmenų, dirbančių jų vertės grandinėje, ypač MVĮ dirbančių asmenų, individualiąsias mokymosi sąskaitas įtraukti papildomų individualių teisių į mokymą, nesikišanti į pačioje įmonėje rengiamą mokymą;
9. raginti viešąsias ir privačiąsias užimtumo tarnybas į asmenų, kuriems labiausiai reikia tobulinti įgūdžius ir persikvalifikuoti, individualiąsias mokymosi sąskaitas įtraukti papildomų individualių teisių į mokymą;
10. nustatyti sąlygas, kuriomis individualios teisės į mokymą gali būti kaupiamos ir saugomos, siekiant užtikrinti pusiausvyrą tarp leidimo asmenims kaupti savo teises, kad būtų galima finansuoti ilgesnius mokymo kursus, ir jų skatinimo visą profesinį gyvenimą reguliariai naudotis savo teisėmis; pavyzdžiui, valstybės narės galėtų nustatyti kaupimo ir saugojimo terminą ir viršutinę sumą;
11. skatinti, kad būtų galima valstybėje narėje turimoje sąskaitoje sukauptas individualias teises į mokymą panaudoti finansuoti tinkamoms mokymo, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybėms toje valstybėje narėje net tais laikotarpiais, kai asmuo teisėtai gyvena kitoje valstybėje narėje.

Galimybės atverianti sistema

Valstybėms narėms rekomenduojama individualiąsias mokymosi sąskaitas nustatyti galimybes atveriančioje sistemoje, apimančioje toliau išvardytus elementus:

— Profesinis orientavimas ir mokymosi rezultatų patvirtinimas

12. Valstybėms narėms rekomenduojama užtikrinti, kad kiekvienam individualiosios mokymosi sąskaitos savininkui būtų nemokamai ar naudojant individualias teises į mokymą teikiamos ir prieinamos (asmeniškai ar internetu) profesinio orientavimo paslaugos ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybės, įskaitant įgūdžių vertinimo galimybes, pagal 2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos rekomendaciją dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo.

— Finansuoti tinkamų kokybiško mokymo, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybių nacionalinis registras

13. Valstybėms narėms rekomenduojama sukurti ir nuolat atnaujinti individualioms teisėms į mokymą skirtomis lėšomis finansuoti tinkamų mokymo, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybių viešą registrą⁽¹⁵⁾. Į šį registrą taip pat turėtų būti įtrauktos valstybėse narėse asmenims nemokamai teikiamos profesinio orientavimo paslaugos ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybės.

⁽¹⁵⁾ Valstybės narės raginamos užtikrinti, kad šis registras atitiktų Europos mokymosi modelį – duomenų modelį, kuriuo siekiama standartizuoti dalijimosi mokymosi duomenimis ir jų pateikimo būdus. Europos mokymosi modelis gali būti naudojamas įvairiuose mokymosi kontekstuose, pavyzdžiui, apibūdinant mokymosi galimybes, kvalifikacijas, kredencius ir akreditavimą. Europos mokymosi modelis grindžiamas 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijos dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos VI priede apibūdintais duomenų laukeliais (OL C 189, 2017 6 15, p. 15).

14. Valstybės narės raginamos, bendradarbiaujant su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, nustatyti ir paskelbti darbo rinkai aktualių įvairių formų mokymo, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybių įtraukimo į registrą aiškias taisykles, grindžiamas skaidriais kokybės reikalavimais ir su įgūdžiais susijusia informacija. Jos turėtų reguliariai peržiūrėti taisykles, kad būtų skatinamas atsakas darbo rinkos poreikiams.
15. Kai tikslinga, valstybėms narėms rekomenduojama skatinti formaliojo ir neformaliojo mokymosi galimybių teikėjus plėtoti ir išplėsti savo pasiūlymus, remiantis nustatytais poreikiais, be kita ko, pavyzdžiui, suteikiant mikrokredencius pagal Rekomendaciją dėl mikrokredencijų mokymuisi visą gyvenimą ir įsidarbinamumui ir taikant Sąjungos bei nacionalines kompetencijos sistemas.
16. Valstybėms narėms rekomenduojama paraginti socialinius partnerius, švietimo ir mokymo sektoriaus ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus dalyvauti į registrą įtrauktam mokymui taikytinų tinkamumo finansuoti kriterijų nustatymo procese.
17. Kai aktualu, valstybėms narėms rekomenduojama į savo nacionalinį registrą skaidriai įtraukti kitų šalių mokymo paslaugų teikėjų siūlomas mokymo galimybes.
  - Vienas bendras nacionalinis skaitmeninis portalas, kuriuo remiamos individualiosios mokymosi sąskaitos
18. Valstybės narės raginamos leisti ir padėti asmenims prisijungti prie savo individualių mokymosi sąskaitų ir lengvai naršyti registre, taikant saugų elektroninį tapatumo nustatymo procesą, prieinamame ⁽¹⁶⁾ viename bendrame nacionaliniame skaitmeniniame portale ⁽¹⁷⁾, prie kurio būtų galima lengvai prisijungti iš mobiliųjų įrenginių ir kuris, pageidautina, būtų sujungtas su platforma *Europass*.
  - Mokamos mokymosi atostogos
19. Valstybėms narėms rekomenduojama pradėti dialogą su socialiniais partneriais dėl tvarkų, kad darbuotojai galėtų dalyvauti mokymo veikloje darbo metu, naudodami savo individualiąsias mokymosi sąskaitas.
20. Valstybėms narėms rekomenduojama nustatyti mokamų mokymosi atostogų ar pakaitinių pajamų nuostatas arba peržiūrėti esamų nuostatų tinkamumą, atsižvelgiant į:
  - a) tai, ar jos taikomos visų rūšių darbo santykiams ir savarankiškai dirbantiems asmenims;
  - b) galimybę teikti finansinę ir nefinansinę paramą darbdaviams (visų pirma MVI), kurių darbuotojai naudojami mokamų mokymosi atostogų galimybe;
  - c) poreikį užtikrinti veiksmingą tokių nuostatų įgyvendinimą.

Informavimas ir informuotumo didinimas

21. Valstybėms narėms rekomenduojama kartu su socialiniais partneriais, pilietinės visuomenės organizacijomis, regioninėmis ir vietos organizacijomis ir kitais atitinkamais subjektais vykdyti plataus masto informavimo ir informuotumo didinimo veiklą ir kampanijas, pritaikytas prie asmenų, kurie galėtų naudotis individualių mokymosi sąskaitų sistema, poreikių. Ypač daug dėmesio turėtų būti skiriamas asmenims, kuriems labiausiai reikia tobulinti įgūdžius ir persikvalifikuoti, kaip apibrėžta nacionaliniu lygmeniu, siekiant informuoti ir motyvuoti reikalavimus atitinkančius asmenis apie jų teises ir naudą, susijusias su individualiosiomis mokymosi sąskaitomis ir galimybes atveriančia sistema. Informuotumo didinimo veikla taip pat turėtų būti nukreipta, be kita ko, į MVI darbuotojus.

⁽¹⁶⁾ Vadovaujantis prieinamumo reikalavimais, nustatytais 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

⁽¹⁷⁾ Tokie portalai turėtų būti kuriami laikantis 2017 m. kovo 23 d. Komisijos komunikato „Europos sąveikumo sistema“ principų.

Stebėseną ir nuolatinis tobulinimas

22. Individualiųjų mokymosi sąskaitas nustatančios valstybės narės raginamos nacionaliniu lygmeniu stebėti ir vertinti tokių sąskaitų bei galimybes atveriančios sistemos veikimą ir, kai to reikia siekiant, kad būtų kuo veiksmingiau įgyvendinti šios rekomendacijos tikslai, daryti patikslinimus, pavyzdžiui, kiek tai susiję su teisių į mokymą suma, asmenų, kuriems labiausiai reikia tobulinti įgūdžius ir persikvalifikuoti, apibrėžtimi ir vartotojui patogiu galimybes atveriančios sistemos įvairių elementų įtraukimu. To proceso metu turėtų būti konsultuojamasi su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

Finansavimas

23. Valstybėms narėms rekomenduojama imtis veiksmų, kad būtų užtikrintas tinkamas ir tvarus individualiųjų mokymosi sąskaitų finansavimas, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir kitas jau taikomas priemones, ypač daug dėmesio skiriant MVĮ.
24. Valstybėms narėms rekomenduojama sudaryti palankesnes sąlygas įvairių viešojo ir privačiojo finansavimo šaltinių kombinavimui siekiant prisidėti prie individualių teisių į mokymą suteikimo, be kita ko, susitarus dėl kolektyvinės sutarties.
25. Valstybėms narėms rekomenduojama užtikrinti tvarų galimybes atveriančios sistemos bei šioje rekomendacijoje nurodytos informavimo ir informuotumo didinimo veiklos finansavimą.
26. Valstybės narės raginamos kuo labiau ir veiksmingiausiu būdu pasinaudoti Sąjungos fondais ir priemonėmis, visų pirma, „Europos socialiniu fondu +“, Europos regioninės plėtros fondu, Teisingos pertvarkos fondu, Ekonomikos gavinimo ir atsparumo didinimo priemone ir techninės paramos priemone, siekiant:
- sukurti nacionalines individualiųjų mokymosi sąskaitas, įtvirtintas galimybes atveriančioje sistemoje, be kita ko, sukuriant vieną bendrą nacionalinį skaitmeninį portalą, skirtą individualiosioms mokymosi sąskaitoms ir susijusioms pripažintoms paslaugoms, ir nacionalinius pripažinto mokymo registrus;
  - į asmenų, kuriems labiausiai reikia tobulinti įgūdžius ir persikvalifikuoti, sąskaitas įtraukti papildomų individualių teisių į mokymą, atspindinčių nacionalines aplinkybes ir Sąjungos prioritetus, be kita ko, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų srityje;
  - sukurti ir teikti profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybes;
  - rengti informavimo ir informuotumo didinimo veiklą.

Sąjungos parama

27. Taryba palankiai vertina Komisijos ketinimą, vadovaujantis Komisijos kompetencija ir tinkamai atsižvelgiant į subsidiarumo principą, remti šios rekomendacijos įgyvendinimą, naudojantis Europos profesinio mokymo plėtros centru (CEDEFOP), Europos mokymo fondo (ETF), Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo (EUROFOUND) ir Europos darbo institucijos (EDI) ekspertinėmis žiniomis:
- sudarant palankesnes sąlygas valstybių narių tarpusavio mokymuisi siekiant remti tinkamų priemonių, skirtų šiai rekomendacijai įgyvendinti, rengimą ir vykdymą;
  - išplečiant žinių apie individualiųjų mokymosi sąskaitas ir susijusius klausimus bazę ir parengiant atitinkamą rekomendacinę medžiagą;
  - glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis išnagrinėjant galimybes toliau plėtoti platformą *Europass*, visų pirma, siekiant užtikrinti sąveikumą su individualiosioms mokymosi sąskaitoms skirtais bendrais nacionaliniais skaitmeniniais portalais, ir užtikrinant mokymosi, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybių, kurioms gali būti naudojamos įvairios nacionalinės individualios teisės į mokymą, matomumą.

Ataskaitų teikimas ir vertinimas

28. Valstybės narės raginamos imtis veiksmų, kad būtų pasiekti šios rekomendacijos 1 dalyje nustatyti tikslai. Pažanga siekiant tų tikslų turėtų būti stebima vykdant daugiašalę priežiūrą, kuri yra Europos semestro ciklo dalis. Komisija turėtų užtikrinti, kad vykdant stebėseną būtų naudojama per kitas stebėsenos sistemas jau surinkta informacija ir būtų vengiama dubliavimosi, siekiant sumažinti administracinę našta.
29. Komisija turėtų nustatyti ir įvertinti šios rekomendacijos įgyvendinimo pažangą, bendradarbiaudama su atitinkamomis valstybėmis narėmis ir pasikonsultavusi su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, ir ne vėliau kaip 2027 m. birželio 17 d. pateikti Tarybai ataskaitą.

Priimta Liuksemburge 2022 m. birželio 16 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

O. DUSSOPT
